

SAYI 01 | OCAK 2023

İlk adım sizi gitmek istediğiniz
yere götürmez ama sizi
olduğunuz yerden ayırır.

MENDİREK

KÜLTÜR - SANAT - BİLİM - EDEBİYAT

İmtiyaz Sahibi: Şelale Anadolu Lisesi adına Okul Müdürü Sadık ÇETİN
Koordinatör : Seyit Mehmet KUZU
Tasarım : Oğuzhan ALPASLAN

İÇİNDEKİLER

raziye öz

OKUL SINAVLARINA HAZIRLIK

ali çetin

MANAVGAT'IN TARİHİ MEKANLARI

seyit mehmet kuzu

LİDERLERİN OYUNU MÜNAZARA
DÖRT MEVSİNDE ŞİİR

murat gunini

MUHARREM ERTAŞ'IN HAYATI

saliha orhan

EMPRESYONİZMDEN SOYUT RESME
GİDEN YOL

zeynep budak

ZEYTİN
RENKLER

ibrahim yavuz

GARCIYA MEKTUP

zeynep uçar

ANTİK MİSİR'DA KEDİLER

ali haydar er

BÜYÜK DÜŞMANIMIZ PLASTİK ATIK

emrullah sarı

ÜNLÜ YAZARLARIN BİLİNMEYEN YÖNLERİ

Değerli Okurlarım,

Sizlere merhaba diyerek yazıma başlamak istiyorum. Uzun bir yayım hayatı olacağını düşündüğüm okul dergimiz MENDİREK'in ilk sayısını çıkarmanın gururunu ve mutluluğunu yaşıyorum. Bir ilki başarmak, bir ilki yapmak adına yola çıktık. Dergimiz Şelale Anadolu Lisesi adına çıkan ilk e dergidir. Değerli gençler Türk Edebiyatında dergicilik geleneği 1850 yıllarından başlayarak günümüze kadar gelişerek ve değişerek bugünlere kadar gelmiştir. Birçok şair, yazar ve bilim insanının hayatında dergi önemli bir yer tutmuş, sanat ve bilgi birikimlerini ifade etmede dergi önemli olmuştur. Dergicilik de zamanın ruhuna, değişimine ve teknolojinin gelişimine bağlı olarak farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Siz değerli okuyucularımızın rahatça ulaşabilmesi için e dergi şeklinde ilk sayısını hazırlamış olduğumuz bu dergi sizlerin de katkılarıyla zenginleşerek uzun sürecek yayım hayatına başlamıştır.

Kıymetli okurlarım Mendirek ismini seçerken önemseydiğimiz iki husus oldu: Birincisi Manavgat'ımızın önemli bir bölgesi olan Boğaz bölgesinde Manavgat Irmağı'nın denizle buluştuğu yerde mendirek bulunması ve halkımızın yoğun ilgi göstermesi, ikinci olarak da mendirek yapıları denizdeki büyük dalgaları kırmak amacıyla inşaa edildiği için bizler de bir eğitim kurumu olarak öğrencilerimizi hayata hazırlıyoruz günlük hayatın sıkıntılarını, problemlerini en aza indirerek öğrencilerimizi hayatın büyük dalgalarından koruma gayreti içerisindeyiz. Bu düşüncelerimizden dolayı Mendirek isminin uygun olacağını düşündük.

Her sayfada ayrı bir emeğin yer aldığı düşünmenin ve çalışmanın ürünü olan dergimiz, öğrencilerimizin ve değerli öğretmenlerimizin ortaya koymuş olduğu bir çalışmadır. Öğrencilerimizin ortaya koydukları bu emeğin karşılığı hiç şüphesiz siz değerli okurlarımızın ilgi ve takdirleri olacaktır.

SEYİT MEHMET KUZU
KOORDİNATÖR

Sevgili Okurlarımız,

Aylar boyu süren yoğun, yorucu, özverili ve fedakarca yaptığımız çalışmaların bir ürünü olan MENDİREK kültür, sanat, bilim ve edebiyat dergisini sizlerle buluşturmanın mutluluğu içerisindeyiz. Her sayfada ayrı bir emeğin yer aldığı düşünmenin ve çalışmanın ürünü olan dergimiz, tamamıyla öğrencilerimizin ve değerli öğretmenlerimizin ortaya koymuş olduğu bir çalışmadır. Özellikle öğrencilerimizin girişimci istekli ve çalışkan tutumlarla ortaya koydukları bu emeğin karşılığı hiç şüphesiz siz değerli okurlarımızın ilgisi ve takdirleri olacaktır.

Sevgili Okurlarımız,

Büyük Atatürk'ün belirttiği gibi "Okul genç beyinlere; insanlığa hürmeti, millet ve memlekete sevgiyi, şerefi, bağımsızlığı öğretir... Bağımsızlık tehlikeye düştüğü zaman onu kurtarmak için takip edilmesi en uygun olan en güvenli yolu belletir... Memleket ve milleti kurtarmaya çalışanların aynı zamanda mesleklerinde birer namuslu uzman ve birer bilgin olmaları lazımdır. Bunu sağlayan okuldur. Ancak bu şekilde her türlü teşebbüsün mantıklı sonuçlara ulaşması mümkün olur."

Düşünce ve söz var oluşun başlangıcıdır. Düşünce ve sözün yarattığı anlam evreni ise dünya algımızı, düş gücümüzü ortaya koymaktadır. Düş gücümüz ve algımız Cumhuriyetimizin 100. Yılında Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet, hakkıdır hakka tapan milletimin istiklal şiarıdır.

Bilgi ve bilimin ışığında okuyucularımız ile iyiyi, güzeli ve doğruyu paylaşmak istedik. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan dergimiz için umut ediyoruz ki siz değerli okurlarımızın beğenisini ve takdirini kazanırız.

SADIK ÇETİN
ŞELELE ANADOLU LİSESİ
OKUL MÜDÜRÜ

OKUL SINAVLARINA HAZIRLIK

Günümüz eğitim sisteminde öğrenciler her ne kadar merkezi sınavlara odaklansalar da okul sınavları önemini ve etkisini korumaktadır. Okul sınavları öğrencilere hem geri dönüt aracı hem de genel ortalamaya etkisi olmaktadır. Planlı bir çalışma disiplini ile okul sınavları kâbus olmaktan çıkabilir.

Ders çalışırken çoğu öğrencinin yaptığı şey şudur; Sınavdan bir önceki gün hatta gece dersin başına oturulur ve bir yığın halinde ezberlenmeye çalışılır. Doğal olarak beyin neyi depoladığının farkında olmadığı için bu bilgi yığını nereden kullanacağını bilemez. Sınav esnasında da heyecanla birlikte ne yazacağını bilemez. Hatta belki birkaç puan alabilirim umuduyla alakasız sorulara alakasız bilgiler yazılmaktadır. Fakat bu şekilde düzensiz günü kurtarmaya yönelik çalışmalarla asla hedeflerimize ulaşamayız.

İlk yapacağımız şey dersi derste dinlemek ve not tutmak. Not tutarken dikkat etmemiz gereken şey öğretmenin anlattığı konuyu kendi cümlelerimizle yazmak. Dikkat etmemiz gereken diğer bir unsur günlük tekrarlar. Okulda öğrenilen konuların günlük olarak tekrar edilmesi hem konunun kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe geçmesine yardım eder hem de öğrencinin anlamadığı bir kısım varsa onun farkına varmasını sağlar.

Okul sınavlarına hazırlanırken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar şunlardır:

- Sorumlu olunan tüm konulara çalışılmalı, sadece öğretmenin üzerinde durduğu yerden kesin çıkar diyerek 'sadece o konulara çalışmamak gerekir.'! Sorumlu olunan tüm konulardan testler çözmeli, yapılamayan soru tiplerinin çözümü mutlaka öğrenilmeli!
 - Öğretmenin üzerinde durduğu konuya daha çok çalışılmalı.
 - Sınava hazırlanırken ve sınav anında test çözme teknikleri uygulanmalı!
 - Öğrenme stiline göre çalışılmalı! (İşiterek öğrenme, Yazarak öğrenme, Kodlama, Zihin haritası, Soru-Cevap kâğıdı hazırlama (Test yöntemi dışında) vb.)
 - Her ders için konu ve test çalışmasına ne kadar sürede, hangi yöntemle, hangi kaynaktan (defter, konu anlatımlı kitap, video vb.) hangi tarihte ve saat aralığında çalışılacağına dair plan yapılmalı ve UYGULAMALI!
 - Anlaşılmayan konular/yerler ve yapılamayan soru tipleri düzenli olarak mutlaka sorulmalı! Ancak yapılamayan soruların cevapları öğrenilerek ders notları arttırılabilir...
 - Konular 2. defa tekrar edilirken tüm konularla ilgili soru-cevap kâğıdı hazırlanabilir (test hariç).
 - Sınavdan 5 dakika önce sınıfta olmak sınav moduna girmeyi sağlar.
 - Sınavın ilk 10 dakikası heyecanlanmak normaldir.
 - Sınav sorularını sakın, anlayarak, önyargısız ve dikkatli bir şekilde okumalı!
- Sınav anında sadece 'ilgilenilen sorunun' ne istediği, konu ile ilgili çalışılanlar, öğretmenin söyledikleri-yazdırdıkları düşünölmeli!

·Her soru ayrı bir sınav gibi düşünölmeli, bir soruya takılmamalı, soru okununca çözüm akla gelmiyorsa diğer soruya geçilmeli!

·Peş peşe yapılamayan sorular olursa; diğer soruların çağrışım yapabileceği, daha sonra akla gelinebileceği, o an yapılabilecek en iyi şeyin olabileğince fazla soru cevaplamak olduğu düşünölmeli!

·Önemli olan 100 almak değil, düzenli ve etkili çalışıp öğrenci sorumluluklarını zamanında yerine getirmektir.

·Sınavdan istenilen sonuç alınamadığında telafisi olduğunun farkında olunmalı.

·Yazılılardan alınan puanın üniversiteye yerleştirmede etkisi olacağının farkında olunmalı, iyi hazırlanmalı, mükemmeliyetçi olunmamalı, kesin hükümlü-felaket tellalı olunmamalı (bir sınav kötü geçti diye diğerlerinin de kötü geçeceği düşünölmemeli, sadece tek sınavdan düşük alındığı için hedeflenen üniversite programı kazanılamayacağı düşünölmemeli vb.)

·Sınava olduğundan fazla anlam yüklenilmemeli! Öğrenci başarısını sadece bir sınav belirlemez. Sınav bilgi değerlendirmesidir; bir kişinin değerini belirlemez. Hedefteki üniversite programı kazanılmak için fırsat devam eder.

·Sınavdan 5-10 dakika önce aşırı kaygılı olanlar nefes egzersizi, gevşeme egzersizi, aklından geçen olumsuz/ mantık dışı cümlelere gerçekçi/mantıklı cevap verme vb. etkinlikleri yapması faydalı olur. (Tabi ki aşırı kaygılı düşünüp davranan kişiler için bunların günlük yapılması çok önemlidir!!!)

·Kişi kendisini başkaları ile kıyaslamamalı (özellikle de sınav anında)! Her insan biricik ve benzersizdir. Her insanın şimdiki yaşam koşulları, genetiği, geçmiş yaşantıları ve hedefleri/beklentileri/istekleri farklıdır.

·Sınavda aceleci olunmamalı süre sonuna kadar kullanılmalı.

- Sınavda aceleci olunmamalı süre sonuna kadar kullanılmalı.
 - Sınav öncesinde öğretmen açıklama yapıyorsa dikkatli dinlenilmeli.
 - Okul sınavlarına en az 2 hafta önce çalışmaya başlamalı. Eğer yıl boyunca düzenli çalışıldıysa sınav haftası yoğun tempoya gerek kalmaz, psikolojik olarak da 'Genel olarak konuları ve soru çözümleri bilindiği için' daha rahat olunur. Sınav haftası olağanüstü hâl gibi geçmez, günlük rutin işlere ve serbest zamana daha çok vakit kalır.
- Sınav kaygısı yüksek olanların rehberlik servisine ulaşarak bireysel destek alması önemlidir.

RAZİYE ÖZ
REHBER ÖĞRETMEN

DOĞA, ÇEVRE, İNSAN VE HAYVANLARA ZARAR VEREN EN BÜYÜK DÜŞMANININ PLASTİK OLDUĞUNU BİLİYOR MUYUZ?

DERLEYEN
ALİ HAYDAR ER

Üretilen plastiklerin çoğunun ham maddesi petrol ve kömür gibi fosil maddelerdir. Plastikler fosil yakıtlardan üretildiğinden bunların üretimi için milyonlarca varil ham petrol ve tonlarca kömürün işlenmesi gerekmektedir. Günümüzde ham petrolün % 4'ünün plastik üretimi için kullanıldığı belirtilmektedir. Üretimi ve kullanımı diğer fosil yakıtlara göre daha kolay olduğu için petrolden poşet üretmek, dolaylı yoldan petrole olan talebi arttırmaktadır. Bu durum daha çok miktarda petrolün işlenmesine yol açmakta; petrolün işlenmesi ve yakılması esnasında doğaya salınan zehirli gazlar çevre kirliliğine neden olmaktadır.

Plastiklerin çevreye verdiği zararlar bunlarla sınırlı değil, doğada çözülmesi çok uzun yıllar alan plastik atıklar, uzun yok olma sürecinde besin zincirine girerek toprak ve su kirleticileri olarak çevreye verdiği olumsuz etkilerden dolayı ekosistemin dengesini de bozmaktadır.

Plastiklerden gelen toksinler güneşle temasa geçtiğinde kanserojen etki yaparak insan sağlığını tehdit edip ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir. Naylon poşete sıcak koyulan ekmek, naylon poşetin sıcaklıkla tepkimeye girmesi sonucu insan için zehir 'e dönüşebilmektedir.

Okyanustalarda biriken plastik çöpler, denizlerde mekanik erozyon ve kimyasal aşınmayla ciddi çevre sorunlarına neden olmaktadır.

İnsanlar tarafından çevreye bırakılan plastik atıklar sadece çevreye ve insanlara zarar vermekle kalmadığı gibi doğaya bırakılan plastik atıklar, rüzgârların etkisiyle denizlere taşınması sonucu denizlerde yaşayan canlıları ve bu canlılarla beslenen yaban hayvanlarını da olumsuz etkilemektedir.

Bunun için insanların plastikleri kullanırken, tüketirken bilinçli davranması, atık olarak atarken sorumlu olunması ve mümkün olduğunca kullanılmasının minimum seviyelere çekilmesi en önemli çözümler olarak karşımıza gelmektedir.

Kaynakça : Bursa Uludağ Üniversitesi

ATIK KOORDİNATÖRLÜĞÜ

MANAVGAT TARİHİ MEKANLAR

MANAVGAT TARİHİ

Yapılan araştırmalar, bölgemizde paleolitik çağdan zamanımıza kadar süren bir uygarlığın varlığını göstermektedir. Karataş-Semahöyük kazılarında "Bronz Çağı" na ait yeni bilgiler elde edilmiştir.

Bugünkü Manavgat, kuzeyde Toroslar, güneyde Akdeniz, doğuda Alara çayı, batıda Köprü çayı ile çevrili olan Antik Pamphylia'nın doğu kısımlarıdır.

Pamphylia'nın kelime anlamı çok dil konuşulan, çok kabilelerden oluşmuş, ülke; kabileler ülkesi demektir. Kökü Yunanca olup, Pamp: çok, hilia: Irk, cins anlamında, yani "çok ırklı - soylu yer " anlamına gelir. Bizanslı ETİYEN, Pamphylia (Pamfilya) adının Lonya lı Raphyos MANTO'nun kızı Pamphylia'ya atfen sonradan konduğunu yazar.

Bölgemizin tarihi (Antalya) , M.Ö. 14. ve 15. Y.Y. da Grek efsanelerine göre değerlendirilir. Torosların güneyinde, kuzeyindeki Isparta ve Burdur illeri sınırları içindeki gibi Neolitik, Kalkolitik ve Tunç çağları kalıntılarını içeren Prehistorik höyükler yok ama daha önceki Paleolitik çağa ait bir çok kalıntılar vardır.

Kaynak: Manavgat Belediyesi

SİDE ANTİK KENTİ

Antik dönemde Pamfilya'nın en önemli liman kenti olan Side, Antalya'nın 80 kilometre doğusunda, Manavgat'ın 7 kilometre güneybatısında bulunan 350-400 metre genişliğinde bir yarımada üzerinde kurulmuştur. "Side" adı Anadolu dilinde "Nar" anlamına gelmektedir. Bu özellik ve belgede bulunan bazı yazıtlardan elde edilen bilgiler Side tarihinin Hititlere kadar uzandığını göstermektedir.

Side MÖ VII. yüzyılda bir yerleşim merkezi olmuştur. MÖ VI. yüzyılda tüm Pamfilya ile birlikte Lidya Krallığı'nın egemenliğine girmiş, Lidya Krallığı'nın 547/46'da yıkılışından sonra Perslerin hâkimiyeti altına girmiştir. Bu devirde özgürlüğünü bir ölçüde koruyan kent, kendi adına sikke basmıştır.

Büyük İskender'in Anadolu seferinde (MÖ 334) hiçbir direniş göstermeden kapılarını Makedonya kralına açan Side, daha sonraları İskender'in kurduğu büyük sikke basım merkezlerinden biri olmuştur. İskender'in ölümünden sonra Helenistik Dönem krallıkları arasında sürekli el değiştiren Side, MÖ III. yüzyılda, önce Ptolemaioslar'ın, MÖ 215-189 yıllarında da Seleukoslar'ın egemenliği altına girmiştir. Seleukoslar Romalılar'a karşı açtığı savaşta yenik düşünce MÖ 188 yılında yapılan Apameia Barışı'na göre Pamfilya ve bu arada Side de Bergama Krallığı'na verilmiştir. Buna karşın Side bir süre sonra yeniden bağımsızlığına kavuşmuş ve tarih içerisindeki en parlak devirlerinden birini yaşamıştır.

SİDE ANTİK KENTİ

Kentin bu parlak dönemi fazla uzun sürmemiştir. MÖ 1. yüzyılda Pisidya ve dağlık Kilikya bölgelerinde başlayan korsanlık, Pamfilya ve dolayısıyla Side'ye de atlamış, korsanlarla başa çıkamayan Sideliler liman ve pazarlarını onlara açmak zorunda kalmışlardır. Sonunda MÖ 78 yılında Romalı Konsül Publius Servilius'un bölgeyi korsanlardan temizlemesi üzerine Side de Pamfilya'nın diğer kentleri gibi Roma İmparatorluğu'na bağlanmıştır.

MÖ 25 yılından sonra ise Augustus, Pamfilya bölgesini doğrudan doğruya kendisine bağlı bir memurun yönettiği eyalet haline getirmiştir. Bu tarihten sonra Side Roma'ya bağlı eyaletin bir kentidir. MS II. ve III. yüzyıllarda parlak bir dönem yaşayan Side, IV. yüzyılda fakirleşen bir Hıristiyan şehri görünümündedir.

V. ve VI. yüzyıllarda üçüncü ve son parlak zamanını yaşayan kent, Doğu Pamfilya Metropolitliği'nin başkenti olmuştur. IX. ve X. yüzyıllarda Arap akınlarıyla iyice zayıf düşen kentten Bizans İmparatoru Konstantinos Porfirogenetos (913-959) "De Thematibus" adlı eserinde bir "korsanlar yuvası" olarak söz etmektedir. Arap coğrafyacısı İdrisi ise (1150'ye doğru) Side'yi "Yanık Antalya" olarak adlandırmakta, halkının ise iki günlük mesafede bulunan "Yeni Antalya"da iskân edilmiş olduğunu aktarmaktadır. Ticaret ve liman kenti olarak tanınan Side Antik Kenti kalıntıları üzerinde XX. yüzyıl başlarında Giritli göçmenler tarafından Selimiye Köyü kurulmuştur. Bir yarımada üzerine kurulmuş olan Side, diğer Pamfilya kentlerinde olduğu gibi şehrin ana kapısından başlayan bir anıtsal cadde boyunca uzanmaktadır. Kuzeydoğudaki "Büyük Kapı"dan başlayan ana cadde, Tiyatro önündeki kavis dışında hemen hemen düz bir çizgi şeklinde yarımada boyunca ilerleyerek tapınaklar yakınında büyük bir meydanla sona erer. Kentin ikinci büyük caddesi de "Büyük Kapı"dan kentin güneyine doğru uzanmaktadır. Her iki cadde de sütunlu olup iki taraflarında korint başlıklı sütunlu portikler ve bunların gerisinde de bir sıra dükkân vardır.

OLUK KÖPRÜ

Oluk Köprü (eski adı: Eurymedon Köprüsü), Türkiye'de, Roma İmparatorluğu'nun Pisidya eyaletinin başkenti antik Selge şehri yakınında, eski adıyla Eurymedon olan Köprüçay nehri üzerinde bir Roma köprüsüdür. Yapı, Pamphilia kıyılarından Psidia bölgesine uzanan bir yolun üzerine yer alıyordu. Nüfus yoğunluğu düşük bir bölgede kurulu olan köprü, Köprüçay nehrini Beşkonak köyünün yakınında geçer ve yüksekliği nedeniyle dikkat çeker.

Son derece iyi korunmuş olan antik yapı 14 metre uzunluğunda ve 3,5 metre genişliğinde, yol sathının genişliği ise 2,5 metredir. Tek kemerinin açık genişliği yaklaşık 7 metredir, harç kullanılmadan birleştirilen kamalı kesme taşların kalınlığı ise 60'ar santimetredir. Kullanılan yapı tekniği ve taş işçiliğinin sağlamlığı, Selge'nin parlak dönemi olan m.s. 2. yüzyılda yapılmış olduğuna işaret olarak kabul edilir.

Kaynak: Wikipedia.org

LİDERLERİN OYUNU MÜNAZARA

Hazırlayan Seyit Mehmet KUZU

Münazara, bir konuda karşıt görüşleri savunan takımların fikirlerini çarpıştırdıkları bir sohbet ve tartışma platformudur. Münazara, öğrencilerin çeşitli konularda bilgi birikimlerini, hitabet ve iletişim kabiliyetlerini, hızlı düşünme ve karar alma yeteneklerini yarıştırdığı bir ikna oyunudur. Liderlerin oyunu olarak nitelendiriliyor.

1830 yılında Oxford Üniversitesinde bir öğrenci topluluğu bünyesinde başlayan bu münazaralar daha sonra Glasgow Üniversitesinde gelişti(1860). İkinci dünya savaşından sonra Avustralya, Yeni Zelanda, ABD den münazara yeteneklerini geliştirmek için gelen üniversite öğrenci delegasyonları sayesinde üniversitelerarası platformda yayıldı. Üniversitelerarası ilk münazara turnuvası 1976 yılında Londra da Transatlantik Üniversitelerarası Münazara turnuvası adıyla düzenlendi, bunu 1978 yılında Sydney ve Melbourne kentlerinde düzenlenen başka bir turnuva izledi. 1981 yılında Glasgow Üniversitesinde Dünya Üniversitelerarası 1. Münazara Turnuvası düzenlendi. Bunlara bağlı olarak 1998 yılından itibaren Türkiye’de de Boğaziçi Üniversitesinin öncülüğünde münazara turnuvaları düzenlenmeye başlamıştır.

Münazarada amaç kendi grubunun görüşünü doğru, diğer grubun görüşünü yanlış göstermektir. Öğrencilerin dersin dışında başka kitapları okumasını ve incelemesini sağlamak, onların konuşma becerilerini geliştirmek, düşünceler arasında bağ kurabilmek, düşüncelerini kusursuz bir şekilde dile getirmektir. Böylece münazara sayesinde öğrencilerin konuşma yeteneği gelişir, yorum becerileri artar.

Münazara genellikle güncel konular hakkında yapılır ve anlaşılması zor konulardan kaçınılır. Münazarada taraflar kendi fikirlerini ispatlamak ve karşı tarafın fikirlerini çürütmek için çalışırlar. Bir grup tartışması tekniğidir. Münazara için genellikle üçer ya da dörder kişilik iki grup kurulmalıdır. Gruplardan birisi işlenecek konuyu olumlu, diğeri ise olumsuz yönden savunmalıdır. Münazaraya katılacak grupların iki üç hafta önceden konu hakkında hazırlık yapmaları gerekir. Münazarada ilk söz hakkı olumlu tezi savunan gruba verilir. Takımlardaki her bireyin münazaraya katılması şarttır. Münazarada her kişinin yedi dakikalık konuşma süresi vardır. Münazara yapacak kişileri değerlendirecek bir "jüri" seçilmelidir. Münazarada jüri denetleme ve karar verme işini üstlenir.

Parlamentar Münazara

Köken olarak İngiliz Parlamentosuna dayanmaktadır. Ufak bir İngiliz Parlamentosu uyarlaması sayılabilir. Bir münazara salonunda verilen tezi savunan Hükümet ve bu teze karşı çıkan Muhalefet kanatları bulunur. Her bir kanat da kendi içerisinde iki farklı konuma ayrılır. Sonuç olarak münazara dört takımla gerçekleşir.

Bu takımlar sırasıyla Hükümet Açılış (HA), Muhalefet Açılış (MA), Hükümet Kapanış (HK), Muhalefet Kapanış (MK) olarak isimlendirilir. Her bir takım içerisinde iki konuşmacı barındırmaktadır. Takımların maç içerisindeki kanatları ve konumları münazara konusu açıklanmadan önce kurayla belirlenir. Yaşamınızda hangi fikir tabanlarına, ideolojilere yakın olduğunuz dikkate alınmaz. Tiyatro oyuncularının sahneye çıktıklarında kendilerinden bağımsız bir karaktere bürünmesi gibi münazarada da konuşmacılar kendilerine kurayla gelen fikrin savunucuları olurlar.

Takımlar salona yerleştiğinde bütün konuşmalar aşağıdaki sıralamaya uyularak jüriye sunulur.

Hükümet Açılış Birinci Konuşmacısı (Başbakan)

Muhalefet Açılış Birinci Konuşmacısı (Muhalefet Lideri)

Hükümet Açılış İkinci Konuşmacısı (Başbakan Yardımcısı)

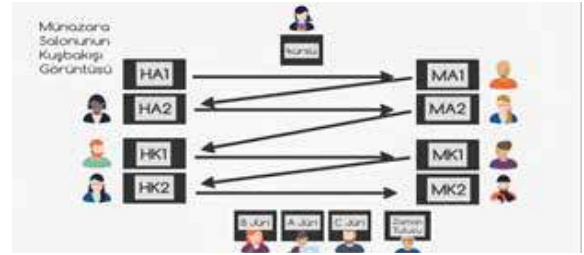
Muhalefet Açılış İkinci Konuşmacısı (Muhalefet Lideri Yardımcısı)

Hükümet Kapanış Birinci Konuşmacısı (Hükümet Üyesi)

Muhalefet Kapanış Birinci Konuşmacısı (Muhalefet Üyesi)

Hükümet Kapanış İkinci Konuşmacısı (Hükümet Özetçisi)

Muhalefet Kapanış İkinci Konuşmacısı (Muhalefet Özetçisi)

Münazarada bütün konuşmalar kürsüye çıkılarak yapılmaktadır. Her bir konuşmacı için eşit olarak sunulan azami konuşma süresi yedi dakika yirmi saniyedir. Bu sürenin bitiminin ardından anlatacaklarınız, maçı kazandıracak değerde olsa bile, dikkate alınmaz. Jüri kalem bırakır. Süre, salonda bulunan "zaman tutucu" tarafından tutulur, konuşmacı konuşmasına başladığında (kürsüye çıktığı anda değil) başlatılır. Zaman tutucular, konuşmanın birinci ve altıncı dakikalarında bir alkış, yedinci dakikasında iki, yedi dakika yirminci saniyesinde ise üç alkış sesiyle konuşmacıyı ve salonu bilgilendirir. Konuşmacılar diledikleri takdirde kendilerini planlamak için kürsüde kronometre kullanabilirler. Bir sonraki başlıkta incelenecek "söz hakkı" dışında, kürsüdeki konuşmacının konuşması diğer kişiler tarafından bölünemez, konuşmacının dikkatini dağıtacak davranışlar sergilenemez. Bu sürenin kullanımı tamamen sizin inisiyatifinizdedir.

Kürsüdeki konuşmacının karşı kanadındaki dört konuşmacı konuşma sırasında soru sormak, düzeltme yapmak, eleştiri sunmak amacıyla söz hakkı talep edebilir. Söz hakkı talep etmek isteyen konuşmacı ayağa kalkıp, bir elini kaldırarak bu isteğini belirtir. "Bu noktada", "Söz hakkı için" vb. sözler ile kürsüyü uyarabilse de, konuşmacının dikkatini dağıtmadan talebini gerçekleştirmek zorundadır. Söz hakları konuşmanın birinci dakikasından önce ve altıncı dakikasından sonra istenemez.

Bahsi geçen beş dakika içerisinde de talep edilen söz hakkını kullandırma yetkisi kürsüdeki konuşmacıdadır. Söz hakkı süresi yedi dakika yirmi saniyelik konuşma süresine dahildir, söz hakları için ek süre verilmez. Her bir söz hakkı için azami süre on beş saniyedir. Süre tamamlandığında zaman tutucu salonu uyarır.

Konu yarışmanın başlangıcından 15 dakika önce yarışmacılara bildirilir. Bu andan itibaren çalışma süresi 15 dakikadır. Bu süreçte elektronik cihazların (cep telefonu, tablet, bilgisayar vb.) kullanımı yasaktır. Aynı zamanda diğer yarışmacılarla bilgi alışverişinde bulunulamaz. Bununla beraber konunun tamamı veya bir bölümü anlaşılmadıysa, soru varsa jüri komitesine sorulabilir. Bu sorulara cevap vermek/vermemek jüri komitesinin takdirindedir. Jüri komitesi sadece konunun anlaşılmasına yardımcı olur, tezin içeriğiyle ilgili avantaj sağlayacak bilgiler ver(e)mez.

Bir münazara konusu insanı ilgilendiren her alandan gelebilir. Ekonomi, hukuk, hayvan hakları, spor etiği, uluslararası ilişkiler ve fazlası münazaranın ilgi alanındadır. Konular her zaman "Hükümet..." diye başlar ve hükümet kanadının neyi savunacağını belirtir. Muhalefet de bu tezi geçersiz kılmaya çalışacaktır.

Parlamentar münazara esasen tezlerinizi hangi mantıksal temellere oturttuğunuz, nasıl somutlaştırdığınız üzerine kurulu bir tartışma oyunu olduğundan kullandığınız dil birebir sonucu etkilemez. Bir konuşmacı asla ve asla nefret söyleminde bulunamaz. Salondaki kişiler hakkında veyahut bir topluluk, kişi, cinsiyet, millet, din hakkında hakaret içerikli cümleler sarf edemez. Jüri paneli nefret söyleminde bulunan takımı sadece bu sebeple bile salonun sonucusu ilan edebilir ve şampiyonadan diskalifiye edebilir.

Jüriler maç boyunca anlatılanlar üzerine tuttıkları notları değerlendirerek, aralarında fikir alışverişinde bulunarak takımları birinciden dördüncüye kadar sıralayacaktır. Jüri öncelikle takım sıralamasını açıklayacaktır. Ve beraberinde neden bu sıralamanın yapıldığına dair takımlara geri bildirimde bulunacaktır. Verilen bir karar sonradan değiştirilemez. Birinci olan takım 3, ikinci 2, üçüncü 1 puan alırken dördüncü takımsız puansız olarak salondan ayrılır. Bu puanlar tur maçları boyunca birikerek sizin finallere yükselmenizde belirleyici olacaktır. Sıralamanızda kanadınızın totalde haklı/haksız olması doğrudan takımınızın alt/üst sırada olması sonucunu doğurmaz. Münazarada dört takımın tamamı birbirinin rakibidir.

Jüri paneli takım puanları dışında, her bir konuşmacı için ayrı ayrı bireysel konuşmacı puanları da verir. Bu puanlar da en iyi konuşmacılar listesine girmeniz ve finallere çıkılırken iki takımın eşit maç puanına sahip olması durumunda averaj olarak değerlendirilerek, konuşmacı puanı yüksek takımın üst tura çıkmasını belirlemek için önemlidir. Bireysel konuşmacı puanlarınız 55 ile 85 puan aralığında maçtaki performansınıza göre belirlenmektedir.

MUHARREM ERTAŞ'IN HAYATI

HAZIRLAYAN MURAT GÜNİ
MÜZİK ÖĞRETMENİ

Bozlak ustası Muharrem Ertaş (1913-1984).

Muharrem Ertaş, 1913 yılında Kırşehir'in Yağmurlu Büyükbaba Köyü'nde doğdu. Annesi Ayşe Hanım, babası zurnacı Kara Ahmet'tir. Ailesi Abdallar diyarı Aksaray Ala Kilise'den gelip, Kırşehir ili Yağmurlubüyükbaba köyüne yerleşmişti. Rivayete göre Ertaş'ın ataları asırlar önce Horasan'dan gelerek bu köye yerleşen "Deveci Kabilesi"nin bakiyeleri idi.

İlk saz hocaları dayıları Bulduk Usta ve Yusuf Usta 'dır. Yusuf Usta'dan yörenin önemli âşıklarından Âşık Sait'in şiirlerini, koşma ve deyişlerini öğrendi.). Küçük yaşlardan itibaren gezgin âşıklık yapmaya başladı. Köylerde sünnet ve düğün törenlerinde, bayramlarda saz çalarak dolaştı. Hatice Hanım'la ilk evliliğini yapan Muharrem Ertaş, eşinin vefatı üzerine Kırşehir'i terk ederek Çiçekdağı, Yerköy, Keskin ve Kırtıllar'da sanatını sürdürdü. Bu bölgenin usta aşığı olarak tanındı. Orta Anadolu geleneksel halk müziğinden geniş bir repertuarı vardı. Bozlakların yanı sıra halay türünün de örneklerini çalıp söyledi; Karacaoğlan, Şeyh Galip, Pir Sultan Abdal, Dadaloğlu'nun deyişlerini seslendirdi. Bazen de "usandım şu yalan dünyadan Aydesto çığırmasında olduğu gibi dinsel içerikli türkülerde söyledi. Kırtıllar'da ikamet ettiği sırada Keskin Hacıobası köyünden Mazlum Usta'nın kızı Döne Hanım'la ikinci evliliğini yaptı. Bu evlilikten Necati, Neşet, Ayşe, Nadiye ve Muhterem adında beş çocuğu oldu. Altı yıl Kırtıllar köyünde yaşadıkdan sonra Çiçekdağı ilçesinin İbikli köyüne göçtü. İbikli'de ikinci eşi Döne Hanım'ı da kaybetti ve üçüncü evliliğini Yozgat'ın Kırıksoku köyünden Arzu Hanım'la yaptı. Bu evlilikten Ekrem, Ali, Muhterem ve Cemal olmak üzere dört çocuğu daha oldu.

Ses genişliği, rengi ve tınısının yanı sıra, gırtlak nağmeleri, çarpma, titretme ve trilleri, kendine has ses kullanma teknikleri ve bütün bunların yanı sıra kullandığı yığıtçe eda ile Muharrem Ertaş, gelmiş geçmiş en büyük bozlak okuyucusu olarak kabul edilen Ertaş, Hacı Taşan ve kendi oğlu Neşet Ertaş gibi çıraklar yetiştirdi. Neşet Ertaş, babasından aldığı eğitimle son yüzyılın en büyük ozanlarından biri olmuş ve Türk halk müziğinde bir ekol olarak kabul edilmiştir. Neşet Ertaş babası hakkında yaptığı her söyleşide "Muharrem Usta" diye hitapta bulunmuştur.

3 Aralık 1984'te yaşamını yitirdi. Muharrem Ertaş'ın mezar taşında şu sözler yer alır: "İşte geldim, işte gittim. Güz çiçeği gibi bittim. Yalan dünyada ne iş tuttum. Ömrüceğim geçti, gitti."

EMPRESYONİZMDEN SOYUT RESİME GİDEN YOL

**“YÖNTEMLER DEĞİŞİR AMA SANAT AYNI KALIR; ÇÜNKÜ SANAT
DOĞANIN ETKİLİ VE DUYGUSAL BİR BİÇİMDE YORUMLANMASIDIR.”**
- CLAUDE MONET

Nilüferler serisi Monet'nin en ünlü ve özellikle yaşamının son dönemine damga vurmuş eserleridir.

Sanat okulunda aldığı geleneksel sanat derslerinde hayal kırıklığı yaşayan Monet sınıflarla sınırlı kalmayı hiçbir zaman sevmeydi. Fransız manzara ressamı Eugene Boudin ile tanıştıktan sonra tüm kariyerini etkileyecek açık havada resim yapma anlayışını benimsedi. Aynı düşünceleri paylaştığı bir grup ressamla İzlenimcilik (empresyonizm) akımının öncüsü oldular. Monet için doğayı resmetmek bir tutkuydu. Işık geçişlerini, yansımaları farklı boylarla tuvaline aktararak manzaranın özünü yakalamayı ve izleyenlerde de aynı izlenimi uyandırmayı hedeflemiştir.

Nilüferler'in ortaya çıkışı

Monet yaşadığı birçok yerde bir nevi açık hava stüdyosu olarak kendi bahçelerini oluşturmuştur.

1883 yılında Paris'in dışında küçük bir kasaba olan Giverny'de bahçeli bir eve yerleşti. Orada nilüferlerle dolu olan ve üzerinden Japon tarzı bir köprü geçen devasa bir yapay gölet yaptırdı. Göletin çevresini söğütler, fundalıklar, bambu ağaçları ve egzotik çiçeklerle kapladı. Bahçenin yan tarafında cam duvarlı bir stüdyo inşa etti ve odanın etrafında serbestçe dönebileceği tekerlekli bir şövale kurdu. Orada nilüferlerini, söğüt yapraklarının suyun yüzeyindeki yansımalarını, Japon tarzı köprüyü ışığın değişimini esas alarak günün birçok saatinde ve birçok farklı şekilde resmetti.

*Bahçem en güzel şaheserim.
-Claude Monet*

1914'te dönemin başbakanı ve Monet'nin arkadaşı Georges Clemenceau sanatçıyı, nilüferleri gösteren bir dizi büyük tuval üzerinde çalışması için teşvik etti. O andan itibaren 1926'daki ölümüne kadar, Monet'in ana meşguliyeti bu dev tablolar oldu. Giderek artan karamsarlığı, yaptığı resimleri yetersiz bulması, gözlerindeki bozukluk gibi birçok sebeple tabloları tamamlaması çok uzun sürdü. Grande Décoration olarak adlandırdığı büyük nilüfer resimlerini Fransa ulusuna armağan etti. Tablolar bugün hala Paris'deki Musée de l'Orangerie'de sergilenmektedir.

Monet'nin bu son tablolarında çiçekleri ve suyu tasvir eden fırça darbeleri ve kullandığı renkler, erken İzlenimci tekniklerden önemli ölçüde farklıdır; zaman zaman su yüzeyinin güzelliğini uyandırmak için dışavurumculuğun tutkulu yoğunluğuna ulaşırlar.

Gerek kompozisyonun basitleştirilmesi, gerek kontur ve sınırların kaybolması, gerekse saf ve canlı renklerin kullanılması ile gözün tek bir yere odaklanmasını reddeden bu eserler aslında soyut resme giden yolu açmıştır. Bu özellikleri ile kendisinden sonra gelen Post-empresyonist, Ekspresyonist ve Soyut dışavurumcu hareketleri etkilemiştir. Özellikle 1950'lerde Amerika'daki soyut akımın öncüleri Jackson Pollock ve Mark Rothko'nun, Monet'nin bu tablolarından ilham aldığı söylenir.

1907 yılında görme sorunları yaşamaya başlamış olan Monet 1923'te neredeyse tamamen kör olmuştu. 1926'da, 86 yaşındayken çok sevdiği Giverny'deki evinde akciğer kanserinden yaşamını yitirdi. Monet hayatının son 30 yılını özellikle nilüferleri resmetmeye adanmıştı. Bizlere bugün hala dünyanın en güzel doğa ve çiçek resimleri olan 250'nin üzerinde nilüfer tasviri bırakmıştır.

HAZIRLAYAN SALİHA ORHAN

garcia' ya mektup

HAZIRLAYAN İBRAHİM YAVUZ

Amerika Birleşik Devletleri ve İspanya arasındaki savaşın bir aşamasında ABD Başkanı, çok acele olarak Küba'daki isyancıların önderi Garcia' ya bir 'haber' göndermek istedi.

Garcia, hangisinde olduğu bilinmeyen Küba dağlarından birinde ve nerede oldukları bilinmeyen onlarca sığınaktan birinde saklanıyordu. Kendisine posta ya da telgraf yoluyla ulaşabilmek olanaksızdı. ABD Başkanı'nın ona, ne denli önemli bir haber göndermek istediğini bilen çevresindekiler, Garcia' ya bir haberin, ancak 'elden götürülebilecek' bir mektupla ulaştırılabileceğini bildirmek zorunda kaldılar. Başkan'ın çaresiz bakışları karşısında yanıt, çevresindeki subaylardan birinden geldi.

'Benim birliğimde, Rowan adında bir çavuş vardır' dedi. 'Kimsenin nerede olduğunu bilmediği Garcia' yı o bulabilir ve mektubunuzu kendisine ulaştırabilir.'

Bu yanıtta Başkan'ın akli pek yatmamıştı ama ortada yapılabilecek başka bir şey yoktu.

Rowan çağrıldı. Kendisine, Garcia' ya gönderilecek mektup uzatıldı ve 'Bunu, Garcia' ya teslim edeceksin' denildi.

Rowan mektubu aldı, üniformasının yanındaki deri kesenin içine koydu, kesenin ağzını sıkıca büzdükten sonra, göğsünün üzerine kayışla bağladı. Önce Başkan'a selam verdi, sonra komutanlara, en sonra da kendi komutanına selam verdi, dışarı çıktı. Rowan, yola çıktıktan tam dört gün sonra, gecenin karanlığından da yararlanarak, üstü açık bir kayıkla Küba sahilinin açıklarına vardı. Küba'nın, balta girmemiş ormanlarına dalıp, gözden kaybolduktan üç hafta sonra, adanın öteki yakasında ortaya çıktı. Ülkesinin düşmanı bir ülkeyi, yürüyerek bir uçtan öteki uca geçti ve Garcia' ya, mektubunu teslim etti. Burada size Rowan' ın, Garcia' ya mektubu götürebilmek için ne zorluklar atlattığını, ne tehlikeler geçirdiğini anlatacak değilim. Onun, ne denli kahraman bir asker olduğunu da anlatacak değilim. Yalnızca bir noktayı, hem de çok gereksinim duyduğumuz bir noktayı, iyice belirtmek için yazıyorum size bütün bunları.

ABD Başkanı'nın makam odasındaki olayı, ana çizgileriyle bir kez daha gözden geçirelim:

ABD Başkanı Mc kinley, Garcia' ya teslim edilmek üzere Rowan' a bir mektup verdi. Ona yalnızca, 'Bu mektubu Garcia' ya teslim ediniz' dedi. Rowan mektubu aldı, göğsüne bağladı, selamını verdi ve odadan çıktı.

Lütfen dikkat ediniz: Rowan, 'Garcia nerede?' diye bir soru sormadı. 'Garcia kim?' diye bir soru da sormadı. Yaptığı tek şey, kendisine verilen görevi almak oldu. Zaten kendisinden beklenen, onun da yapması gereken buydu. Rowan, ülkesindeki her okula heykeli dikilebilecek ve yetişen tüm kuşaklara örnek olarak tanıtılabilecek bir 'ölümsüz kahraman'dır. Fakat bugünün gençleri onun kahramanlığından çok, başka bir özelliğini örnek almak zorundadırlar. Rowan'ın örnek alınması gereken özelliği, verilen görevi sadakatle kabullenmek, o görevi yerine getirebilmek için hemen harekete geçmek ve görevi eksiksiz tamamlayabilmek için tüm enerjilerini bir noktada toplamak disiplindir. Özetle, Garcia'ya gönderilecek mektubu almak, hemen götürmek için yola çıkmak ve mektubu Garcia'ya teslim ederek görevi kendinden beklenildiği güven düzeyinde tamamlamak sorumluluğu ve terbiyesidir. General Garcia şimdi yaşamıyor, fakat yeryüzünde başka Garcia'lar var. Ve o Garcia'lara gönderilecek başka mektuplar var. Çevremize baktığımızda ise, genellikle güçsüz, isteksiz, gönülsüz ve umursamaz kişilerle karşılaşıyoruz. Yönetici olarak görev yaptığınız iş yerinizde, varsayın ki altı yardımcınız var. Bunlardan birini çağırın ve kendisinden şöyle bir istekte bulunun:

'Lütfen benim için ansiklopediye bakıp, Corregio'nun yaşamına ilişkin özet bir bilgi hazırlayın.'

Yardımcınız size, 'Peki, efendim' deyip, bu görevi yapmaya hemen gidecek mi? Boş yere umutlanmayın. Büyük bir olasılıkla böyle bir şey yapmayacak. Donuk bir ifadeyle yüzünüze bakacak ve size, şu sorulardan birini ya da birkaçını soracaktır:

O kimdir?’

‘Hangi ansiklopediye bakayım?’

‘Fakat bu görev benim sorumluluk alanıma girmiyor ki, efendim...’

‘Bismarck’ ın yaşam öyküsünü istemiyorsunuz, değil mi?’

‘Bunu benden başka daha kıdemli bir arkadaş yapsa daha iyi olmaz mı, efendim?’

‘Yaşamı hakkında bilgi istediğiniz bu kişi halen yaşıyor mu, yoksa ölmüş mü, efendim?’

‘Acelesi var mı, yoksa elimdeki işi bitirdikten sonra yapsam olur mu?’

‘Ben ansiklopediyi bulup getirsem olur mu, yoksa oradaki bilgiyi aynen kopya çekmemi mi istersiniz?’

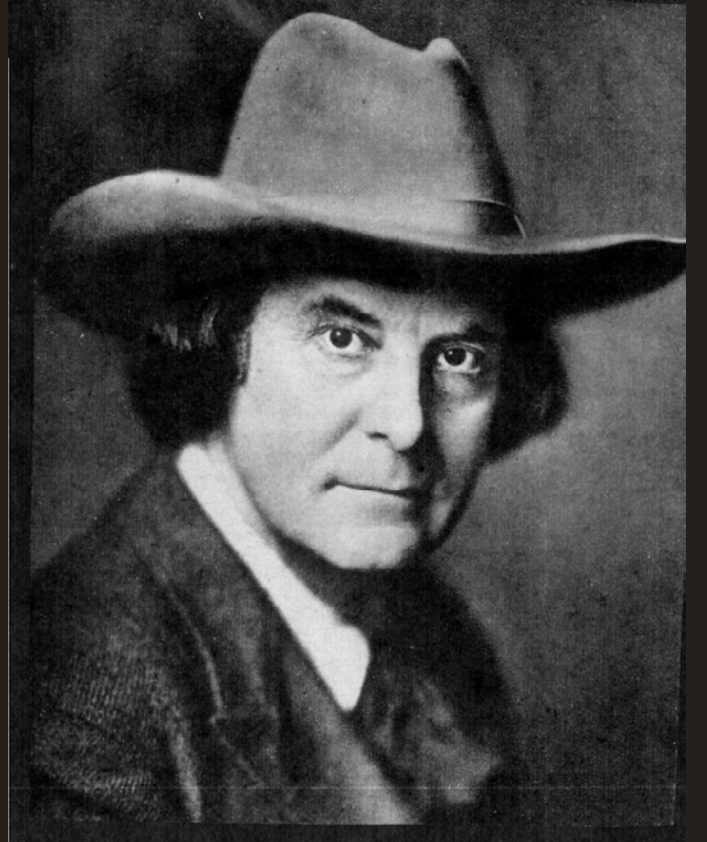
‘Bu kişinin yaşamını niçin öğrenmek istiyorsunuz, efendim?’

‘Onun yaşam öyküsünde neyi vurgulamamı istersiniz?’

Siz tüm bu soruları büyük bir sabırla yanıtlayıp, kendisinden bu bilgiyi niçin istediğinizi, onun bu bilgiyi nereden, nasıl bulacağını tane tane açıkladıktan sonra bile çalışma arkadaşınız, hiç kuşkusuz, kendi bölümüne gidecek ve kendi yardımcılarını arasında ‘Garcia’ ya Mektup’u götürececek bir kişiyi aramaya çalışacaktır. Bir stenograf ilanı için başvuranların onda dokuzu, ne imla kurallarını, ne de noktalama işaretlerini kullanmayı bilir. Daha da kötüsü, başvuruda bulunduğu iş için bunların ‘olmazsa olmaz’ kurallar olduğunu aklına bile getirmez. Benim yüreğim, evde olduğu zaman da, işten uzakta olduğu zaman da işini yapan adamdan yanadır. Garcia’ ya götürmesi için kendisine verilen mektubu alıp, cebine koyan, fakat aptalca sorular sormayan adamdan yanadır. Uygarlık, işte bu çaptaki kişiler için uzun ve biraz da sıkıntılı bir soruşturma dönemidir.

O her kentte, kasabada, köyde ve her büroda, mağazada ve fabrikada vardır. Dünya, işte bu çaptaki kişilerin sorumluluk bilinci ve iş terbiyeleriyle ayakta durabiliyor. Tüm insanlık, evrimini biraz daha, biraz daha hızlandırabilmek için, tüm gücüyle, işte bu bilinç ve bu terbiyedeki, bu çaptaki kişiler için haykırıyor.

“Garcia’ ya mektup götürececek kişilere gereksinimimiz var... Hem de en kısa sürede, her yerde ve her zaman...”

elbert hubbart

ANTİK MISIR'IN KUTSAL KEDİLERİ

Hazırlaya Zeynep UÇAR

Kediler, dünyada en çok beslenen evcil hayvanlardan biridir. İnsanlarla ne zamandır birlikte yaşadıklarını bilemesek de bunun en az insanlığın tarihi kadar geriye gittiğini biliyoruz. Peki, günümüzde sevimlilikleriyle evlerimizin neşesi olan dostlarımızın tarih öncesi çağların kutsal hayvanı olduklarını biliyor muydunuz?

Bu tüylü dostlarımızın tarihi anlamda en çok karşımıza çıkan perspektifi elbette ki Antik Mısır. O halde kediseverler için Antik Mısır'da bir yolculuğa çıkalım.

Antik Mısırlılar yaşadıkları ortamı paylaştıkları bir sürü canlıya saygı duyardı ama özellikle kediler, evlerinde ve kalplerinde ayrı bir yere sahipti. Örneğin bir evde yangın mı çıktı, en önce kedilerini kurtarırlardı; evin kedisi mi öldü, yas tutarken kaşlarını kazırlar ve kaşları tekrar çıkana kadar bu yası devam ettirirlerdi. Kedileri koruyan yasalara gelince başka ülkelere kedi göndermek yasak ve bir kediyi öldürmenin cezası, kazayla bile olsa ölümdü.

Açıkçası Eski Mısır'da insanların kedilere olan düşkünlükleri başka bir seviyeydi. MÖ 525 Pelisyum Savaşı'nda Pers İmparatoru Kambises Mısırlıların kedilere olan düşkünlüğünü bildiğinden bunu kendine avantaj olarak kullanmış, savaşa yanında hem kedi getirmiş hem de askerlerin kalkanlarına kedi resmettirmiş diye anlatılır. Kedilere zarar vermek istemeyen Mısır askerleri yenilgiyi kabullenip teslim olmayı seçince Mısır, Perslerin eline geçmiştir.

KEDİCİ MEDENİYET: ANTİK MISIR VE KEDİLER ARASINDAKİ SEVGİ VE BAĞLILIĞIN NEDENLERİ

En dikkat çeken uygarlıklardan biri olan Antik Mısır, bilinen birçok geleneği ile yüzyıllardır konuşuluyor ve merak edilmeye devam ediyor. Alışkanlıkları ve gelenekleri ile şaşırtan bu halk, kedilere çok ama çok değer veriyordu. Antik Mısır'da kedilerin büyüleri varlıklar olduğuna ve aslında şans getirdiklerine inanılıyordu. Bu nedenle toplumda maddi geliri yüksek olan aileler kedilerini mücevherlerle süslüyorlardı.

Peki kedileri bu kadar önemli kılan şey neydi? Yani Antik Mısır'da kediler neden büyüleri varlıklar olarak görülüyordu? Hatta daha da ötesinde; pek çok kaynakta yer alan ibarelere göre "Antik Mısır'da kedilere neden tapılıyordu?"

Live Science'ın 2018 yılında Washington D.C.'de yapılan "Divine Felines: Cats of Ancient Egypt" sergisinden yapmış olduğu çıkarıma göre; Antik Mısırlılar kedileri tanrılarına benzetiyordu. Peki ama neden?

Mısır'da tanrıların ve yöneticilerin kedi benzeri özelliklere sahip olduğuna inanılıyordu. Tanrılar ve yöneticiler, tıpkı kediler gibi ikili bir mizaca sahipti. Bir yandan koruyucu ve sadık diğer yandan hırçın, bağımsız ve öfkeli karakterleri vardı. İşte bu durum Mısırlıların kedileri özel yaratıklar olarak görmesini ve o dönemde birçok kedi heykelinin yapılmasını sağlamıştır.

KEDİ SEVGİSİNİN FAYDACI NEDENLERİ

Eski Mısırlıların kedi sevgisinde faydacı bir yaklaşım da hakimdi. Bu sevimli hayvanlar, muhtemelen fare ve yılan avlama yeteneklerinden dolayı da sevilmişlerdi. Hasat dönemlerinde en büyük yardımcıları kedilerdi. Besinlerini, fare ve haşeratları korumak için kedilerden yardım alıyorlardı. Bu yüzden fare düşmanı kediler, Eski Mısırlılar için büyük önem taşıyordu.

Antik Mısırlılar, kız çocuklarına çok sevdikleri kedilerinin adını veriyordu. Direkt isim olarak vermemeleri halindeyse takma ad olarak kullanıyorlardı. Bu durum kedileri, çocuklarından bile çok sevdiklerini kanıtlar niteliktedir.

Bu kedi aşkının tam olarak ne zaman başladığı bilinmiyor fakat uzmanlar, MÖ 3800'lü yıllara dayandığını düşünmekte. Yapılan araştırmalara göre uzmanlar M.Ö 3800'lü yıllarda kedi mezarlarının olduğuna dair kanıtlar keşfetti.

Tanrıça Sekhmet (Sakhmet), bir kadının vücudunda bulunan aslan başı olarak tasvir edilirdi. Bu tanrıçanın gün doğumunda ve alacakaranlıkta koruyucu olduğu düşünülürdü

Bir başka tanrıça ise Güneş tanrısı Ra'nın kızı Bastet idi. Bastet, kedi başlı olarak resmedilirdi. Tanrıça Bastet, Eski Mısırlılara göre kedileri koruyordu. Bu inanıştan dolayı Eski Mısırlılar, kedilere özel bir ilgi gösteriyordu.

Kedilere duyulan saygı çok büyüktü. Üstün varlıklar olarak görülen kediler, sahiplerinden ayrı tutulmuyor, hatta ve hatta sahipleriyle aynı tabaktan yemek yiyorlardı.

Eski Mısır'da kediye duyulan ilgi bir süre sonra saplantı haline geldi. O kadar ki kedilerini ne kadar sevdiklerini göstermek isteyen kişiler kedileri ölünce aynı mezara gömülürlerdi.

Antik Mısırlılar sayısız kediyi mumyaladılar ve ayrıca dünyanın bilinen ilk evcil hayvan mezarlığını, büyük ölçüde dikkat çekici demir süslemeler ve boncuklu tasmalar takan kedilerin gömüldüğü yaklaşık 2 bin yıllık bir mezarlığı oluşturdular.

Antik Mısırlıların kedi sevgisi modern toplumda da devam etmektedir. Günümüz insanı yalnızlaştıkça bu sevimli, asil dostlarına daha çok sığınmakta. Görülüyor ki geçmişten günümüze insanların en yakın dostları olan kedilerin hem evlerimizde hem kalbimizdeki saltanatı devam edecek diyerek sözü dünyaca ünlü kedi dostlarına bırakıyorum. Bakalım onlar can dostlarımız kediler için neler söylemiş:

-“Bir kediyle geçirilmiş zaman asla vakit kaybı değildir. (Sigmund Freud)”

-“Bir kedinin dostluğu tonlarca ilaçtan çok daha şifalıdır. (Enzo Jannacci)”

-“Bir kedinin verdiği teselliği asla küçümsemeyin; bir şey söylemez ama küçük dokunuşlarla, sürtünme ve yaslanmalarla size sevgisini gösterir ve kederinizden uzaklaştırmaya çalışır. (Pam Brown)”

-“Minicik bir kedi yavrusu bir sanat şaheseridir. (Leonardo da Vinci)”

Kedi dostları için kaleme aldığım bu yazıyı Turgut Uyar'ın bir şiiriyle bitirmek isterim.

Keşke bir şiir okumuş,

Bir kedi sevmiş olsaydınız.

Belki de bu kadar kirletmezdiniz dünyayı...

Ne dersiniz sizce de haklı mı şairimiz?

KAYNAKÇA: MALEK, JAROMIR, "THE CAT IN ANCIENT EGYPT", LONDON ENGLAND, BRITISH MUSEUM, 1997 ARKEOFILICOM

ÖLMİYEN AĞAÇ

HAZIRLAYAN ZEYNEP BUDAK

Bazı ağaçlar var ki, bilinen insanlık tarihinden daha eskidir. Bunlardan biri de zeytin ağacıdır. Kimisi bu ağaca "ölümsüz ağaç" ya da "hayat ağacı" da der. Ortaya çıkan bulgular, yapılan arkeolojik kazılar, zeytin ağacının 40 bin yıllık bir geçmişi olduğunu göstermiştir. Bazı kuruyan ağaçların yıllar, hatta asırlar sonra yeniden yeşerdiği, meyve verdiği biliniyor.

Sonbahar mevsiminde çoğu ağaç kırmızı ve sarıya dönerken, zeytin kendine has bir tonda yeşil kalmaya devam eder. Acı meyvesi hem insanlık tarihi kadar eski, hem de harika bir katıktır.

Bu olağanüstü ağacın hikayesi de kendisi gibi ilginçtir. Birçok söylence ve efsane olsa da, en önemlisi sanırım Nuh Tufanı ile ilgilidir. Çoğumuz biliriz.

Anlatılır ve denilir ki, zeytin Nuh Tufanı'na dayandı ve o gün, bu gün insan için katık olmaya devam etti, barış sembolü ve sağlık iksiri oldu.

...ve insanlık zeytinle yeniden doğar.

"Kutsal kitapların bir çok bölümünde Hazreti Nuh ve tufandan bahsedilir. İnsanların yeryüzüne kötülük tohumları saçtığını gören yaradan, onu bir tufanla cezalandırmaya karar verir. Ve Hazreti Nuh'a bir gemi yapmasını, bu gemiye her hayvandan erkek ve dişi yedişer tane almasını söyler.

Ardından büyük tufan başlar, günlerce yağmur yağar, Hazreti Nuh ve gemisindeki canlılar hariç, yeryüzü üzerinde yaşayan her şey sulara gömülür. Bir süre sonra tufan durulduğu zaman Hazreti Nuh, suların çekilip çekilmediğini anlamak için geminin penceresinden bir güvercini güneşin battığı yere doğru salar.

Sular çekilmediği için güvercin gemiye döner. Hz. Nuh, yedi gün sonra güvercini tekrar salar. Güvercin bu sefer, ağzında yeni koparılmış zeytin yaprağıyla gelir. O zaman Nuh, suların yeryüzünden çekildiğini anlar. Ağzında zeytin yaprağı tutan güvercin, o günden bu güne, ümidin, bolluğun, esenliğin ve barışın simgesi olur. Tufanın yok edici gücüne karşı direnen zeytin ağacı ise ölümsüzlüğüdür."

Bilim, zeytin ağacının tam olarak ne zaman ve nerede oluştuğuna dair bir açıklama getiremese de Yunan mitolojisi, kendince buna şöyle bir açıklık getirmiştir:

Antik Yunan'da i Zeus, insanlığa en değerli armağanı veren tanrı ya da tanrıçanın yeni kurulan şehrin hükümdarı olacağını vadetmiştir. Bu haberi duyan deniz tanrısı Poseidon ve bilgelik tanrıçası Athena büyük bir mücadeleye girerler.

Poseidon, insanları keşfedilmemiş, uzak diyarlara götürecektir. Atı;

Athena ise insanlığa yüz yıllar boyunca bereket ve yaşam kaynağı olacak olan 'zeytin ağacı'nı hediye eder.

İnsanların huzuruna sunulan bu armağanlardan ancak bir tanesi daha değerliydi. Bu da zeytin ağacıydı. Yani aslında bizim bugün hayatımızın neredeyse her yerinde kullandığımız zeytin yeryüzüne bir armağan olarak gönderilmişti.

Bu gün dünyanın en yaşlı zeytin ağacı Girit Adası'nda bulunuyor. Buradaki ağacın yaşı tam olarak hesaplanamasa da, ağacın 3 bin yaşında olduğu olabileceği ileri sürülüyor. Girit Adası'nda yer alan Vouves Köyü'nde, 3 bin yıllık olduğu tahmin edilen bir zeytin ağacı, günümüzde hala zeytin veriyor.

Ağacın gövdesinin içi, özsüz olduğu için boş, böylece zeytin dışı doğru yenileniyor ve öz odunu yavaş yavaş çürüyor.

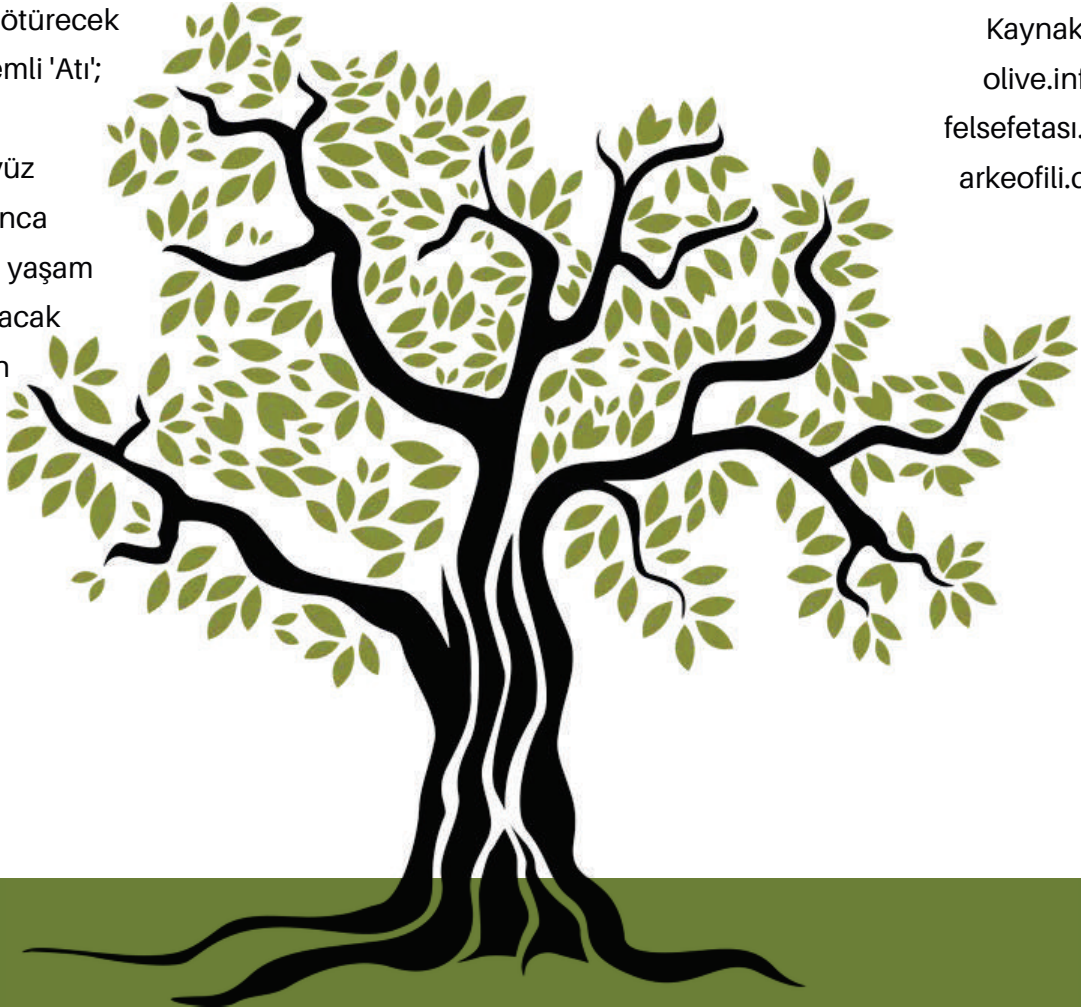
Zeytin ağacı odunlarını sürekli olarak yenilediğinden aslında ölümsüzlüğün sembolü olarak sayılır."

Kaynaklar:

olive.info.tr

felsefetası.org

arkeofili.com

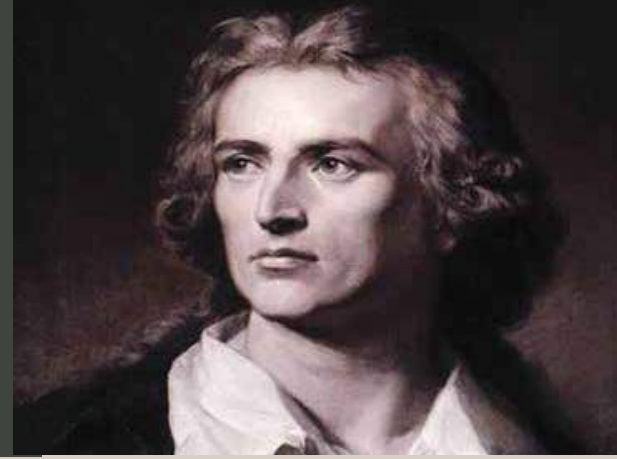

Ünlü Yazarların Bilinmeyen Yönleri

HAZIRLAYAN EMRULLAH SARI

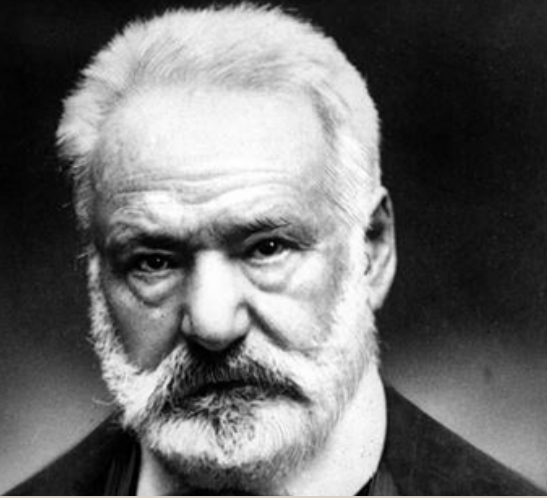
“ELMASIZ YAZMAM ABİ” DİYEN FRIEDRICH SCHILLER

Schiller, yazarken masasında mutlaka ama mutlaka çürük bir elma bulundururdu. Soranlara, ara ara bu elmayı koklamanın onu başka diyarlara götürdüğünü, kendisini doğada gibi hissettirdiğini söylerdi. Ünlü şair yazmak için elmanın kâfi gelmediği zamanlarda banyoya kapanır ve suyun içinde ilham gelmesini beklerdi.

QUASIMODO ONU GÖRSE ÇATLARDI: VİCTOR HUGO

Beğenilme takıntısı yalnızca bazı yerli yazarlarımıza özgü bir hissiyat değildi. “Sefiller” ve “Notre Dame’ın Kamburu” gibi başyapıtların efsane yazarı Victor Hugo’nun da böyle bir takıntısı vardı. Yaşlanma etkilerini yavaşlatmak, vücudunu diri tutmak için her sabah buzlu suyla yıkanır, sesi güzel çıksın diye çiğ yumurta içerdi. Kötü görünmekten korkan yazar; her zaman şık giyinir, her gün ama her gün berbere gidip saçını düzelttirir, dakikalarca aynada kendini izlerdi.

OKUYUCUNUN DEVRELERİNİ YAKAN ADAM: JAMES JOYCE

İstedik, gerçekten çok istedik. Neyi mi? Elbette Ulysses’i okuyup bitirebilmeyi... Takıntılı bir adam olduğu Ulysses’ten belliydi zaten. Bir adam 800 küsur sayfa boyunca tek bir günü anlatır mı? Evet takıntılı bir adamdı James Joyce; mutlaka yatağında, yüzüstü, büyük mavi kalemiyle, beyaz giysiler içinde yazardı..Bunların biri eksik olsa olmazdı. İçinde hiç kelime tekrarı ve isim tamlaması olmayan 500 kelimelik tek bir cümle yazmayı başarabilmiş.

BİRİSİ "AYDIN" MI DEDİ.

Yazmaya ve okumaya olan aşkı, gözlerini tamamen yitirdiğinde bile bitmemiş. Gözleri görmez hale gelince, kızı Ümit Meriç'ten büyük destek alarak yazmaya, okumaya devam etmiş. Cemil Meriç gözlerini kaybettikten sonra en üretken çağını bu olaydan sonra yaşadı desek belki illa üretmesi için vermesi gereken diyet gözleri olmasaydı der miydiniz..

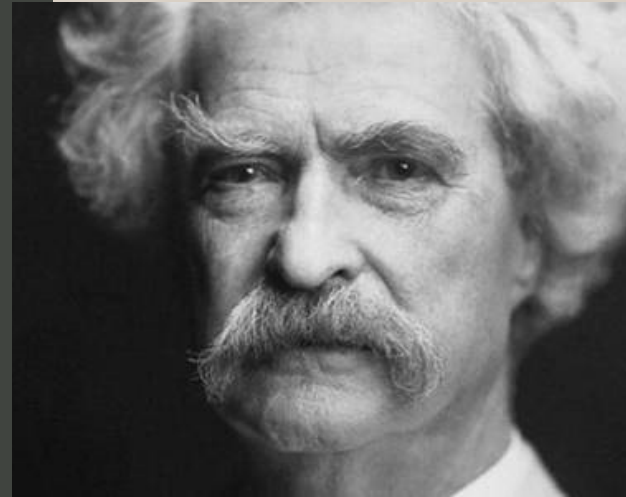

HAYVANSEVERLERİ KIZDIRACAK YAZAR: ANTON ÇEHOV

Dickens hayvanlara o kadar düşkündü ama Anton Çehov için aynı şeyi söyleyemeyeceğiz. Ünlü Rus yazarın "Slovoç" adını verdiği bir kuyruksüreni vardı. Çehov bir mektubunda, "sıçan ve timsah, kaplan ve maymun karışımı" olarak tarif ettiği Slovoç'unu yaklaşık bir yıl neredeyse hiç yanından ayırmadı. Ancak sonra onu seyahate çıkacağı gerekçesiyle, daha önce kötü koşulları nedeniyle "hayvan mezarlığı" diyerek şiddetle eleştirdiği Moskova Hayvanat Bahçesi'ne bağışladı. Normal ömrü ortalama 20 yıl olan kuyruksüren, burada ancak iki yıl yaşayabildi.

MECBUREN GECELERİN ADAMI: MARK TWAIN

İlk gerçek Amerikan yazarı olarak kabul edilen Mark Twain'in bir yazar için belki de iyi diyebileceğimiz bir hastalığı vardı; insomnia, yani uykusuzluk. Twain geceleri bir türlü uyuyamıyor, mecburen çalışıyor; sonra hiç beklenmedik zamanlarda, kâh bir parkta kâh banyoda uyuyakalıyordu. Ünlü yazar, yatağında şöyle kesintisiz, mışıl mışıl bir uykuya öyle hasretti ki bir keresinde yakınlarına, "Bana güzel bir yatak verin, size ölümsüz başyapıtlar vereyim." demişti. Bu hastalığını bir türlü yenemedi. Ancak doğru düzgün uyumadan da ölümsüz başyapıtlar vermeyi başardı.

RENKLER

HAZIRLAYAN ZEYNEP BUDAK

Renkler, insanların hayatına anlam katan, kültürden kültüre değişiklik gösterebilen önemli bir öğe olarak karşımıza çıkmaktadır. Çok eskiden günümüze doğru toplumlar, birçok renge farklı farklı anlamlar yüklemişlerdir. Kimi insan ruhsal durumunu, kimi insan yaşam sivilini, kimi insan düşüncesini, kimi insan anlatmak istediğini renklerle anlatma yoluna gitmiştir. Her bir rengin kendine özgü bir manası ve anlamı vardır vardır. Kâinatta yaratılan her şeyin kendine has rengi ve bu renklerin bize vermek istediği bir mesaj, anlam ve mana vardır.

Kırmızı; gücü, heyecanı, tutkuyu, kararlılığı, samimiyeti, aşkı ve mutluluğu ifade eder. Kan rengidir. Aynı zamanda fiziksel dinamizmin ve canlılığın göstergesidir. Yiyecek ve içecek sektöründe lider konumundaki birçok dünya devi markaların renk tercihi kırmızıdır. Bu rengi seçmeleri rastgele değildir. Çünkü kırmızı renk, insanlarda yemek yeme ve içme konusunda iştah açıcı bir etkiye sahiptir. Kırmızı rengi seven kişilere bakıldığında, bu insanların hırslı, lider ve önderlik vasıfları yüksek, çok isteyen, arzulu, aktif ve girişken tip bireyler olduğu görülecektir.

Yeşil; doğanın hakim rengi olup, baharın müjdesidir. Yeniden doğuşun ve canlanmanın göstergesidir. Yeşil renk, güveni, emniyeti, uyumu ve ahengi temsil eder. İnsana güven ve emniyet hissi veren bir renk olduğundan dolayı birçok bankanın logosunda yeşil renk kullanılmaktadır. Ayrıca zeytin yeşili de 'barışın sembolü' olarak tanımlanır.

Turuncu; bu renk genellikle neşe kaynağı olarak bilinir. Kırmızı ile sarı rengin karışımından doğan turuncu, dikkat çekici, çarpıcı, dinamik, heyecan, dışa dönük, gösteriş, ayrıca kalabalık görüntü hissi veren bir renktir. Ayrıca bu renk, insanda metabolizmayı hızlandırma ve zihni harekete geçirme gibi etkilere sahiptir. Bu rengi seven insanların sosyal ilişkileri daha geniş, hareketli, dışa dönük aktif insanlar olduğu görülür.

Mavi; mavi rengin insanların üzerindeki etkisi tartışılmazdır. Kişilerde oluşan ruhsal gerginliği yok eder. Mavi, huzuru ve sakinliği temsil ederken ayrıca insanlar üzerinde sakinleştirici etkisi bulunmaktadır. Özellikle açık mavi rengin daha çok sakinleştirici etkisi vardır. Bundan dolayı bireyler yaşadığı ortamlarında mavi renge yer vermesi psikolojik açıdan anlamlı ve faydalı olacaktır. Yapılan bir araştırmada okul duvarları maviye boyanan kurum öğrencilerinin daha az yaramazlık yaptıkları tespit edilmiştir. Ayrıca mavi renk, karşımızdaki insanın bizim üzerimizdeki ilk izlenimlerinde hakkımızda, pozitif düşüncelerine katkı sunmaktadır.

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşılacağı üzere tüm renklerin dalga boyu bulunmakta olup, bunların hayata ve insanlara farklı farklı etkileri vardır. Her bir rengin dili, insana ve hayata ciddi etkileri bulunmaktadır. Bu etkiler zihinsel, ruhsal, bedensel, duygusal anlamda olmaktadır. Bize huzur veren renkleri daha çok pastel renklerde görüyoruz. Evinde huzur, sakinlik isteyen kişiler mobilyalarını, odalarını lila, yeşil, mavi, pembe gibi ton renkleri kullanmaları daha doğru olacaktır. Öte yandan kırmızı ve siyahtan kaçınılmalı, bu rengi seven kişilerde evindeki biblo, vazo, tablo, abajur vb. eşyalarda bu renkleri tercih edebilirler. Görülüyor ki doğru rengi doğru yerde kullanmak insan hayatına pozitif anlamda hem de psikolojik açıdan pek çok katkı ve fayda sunmaktadır.

Siyah; siyah renk hüznü, tutkuyu, hırsı, muhalefeti, yası, matem temsil eder. Cenaze merasimlerinde genellikle matem havası olduğu için siyah renkli giysiler tercih edilir. Ayrıca muhalefeti temsil etmesi bakımından "siyah çelenk" kullanılır. Öte yandan gücü ve bireyselliği simgeler. O yüzden ki makam araçları siyah renklidir.

Siyah renk kültürler arası farklı olarak temsil edilmektedir. Örneğin bizde ve batı ülkelerinde siyah renk matem ve hüznü temsil ederken, uzak doğu ülkesi Japonya'da mutluluğu temsil etmektedir.

Sarı; sarı renk, ince zekânın ve pratikliğin göstergesidir. Aynı zamanda sevinç, mutluluk, enerji anlamlarına gelir. Ayrıca sarı, geçiciliğin ve dikkat çekiciliğin simgesidir. Bu dikkatleri üzerine toplamasından dolayı tüm dünyada taksi renkleri sarı renklidir. Bahar ayların sonu geldiğinde sarı rengi her yerde görmek mümkündür. O yüzden ki hüznü bağrında yaşar. Eski zamanda hanedan üyelerinin kullandıkları armalarda sarı renk, asaleti, gücü ve onuru sembolize ederken, sonraları değişime uğrayıp 'korkaklık' anlamını taşımaya başlamış.

MEVSİMLERDE ŞİİR

HAZIRLAYAN: SEYİT MEHMET KUZU

Bahar Şiiri

Bu sabah mutluluğa aç pencereni
Bir güzel arın dünkü kederinden
Bahar geldi bahar geldi güneşin doğduğu
yerden
Çocuğum uzat ellerini

Şu güzelim bulut gözlü buzağıyı
Duy böyle koşturan sevinci
Dinle nasıl telaş telaş çarpıyor
Toprak ananın kalbi

Şöyle yanıbaşına çimenlere uzan
Kulak ver gümbürtüsüne dünyanın
Baharın gençliğin ve aşkın
Türküsünü söyleyelim bir ağızdan

Ataol Behramoğlu

BÜLBÜL NE YATARSIN YAZ BAHAR OLDU

Bülbül ne yatarsın yaz bahar oldu
Çağrışup ötmenin zamanı geldi
Serviler yeşerdi çiçekler doldu
Cana can katmanın zamanı geldi

Benim yarım yanakları allıdır
Ak elleri deste deste güllüdür
Dertli olan bakışından bellidir
Her derdi atmanın zamanı geldi

Firkatle ağlayup şevkle gülünce
Gözümden dökülen yaşı silince
Bir dilberin elin ele alınca
Yaylaya çıkmanın zamanı geldi

Aşık Gevheri de gider dostuna
Gidi rakiplerin bize kastı ne
Evvelbahar çayır çemen üstüne
Sarılıp yatmanın zamanı geldi

Gevheri

Sonbahar

**Fani ömür biter, Bir uzun sonbahar olur.
Yaprak, çiçek ve kuş dağılır, tarumar olur.
Mevsim boyunca kendini hissettirir veda;
Artık bu dağdağayla uğuldar deniz ve dağ.
Yazdan kalan ne varsa olurken haşır neşir.
Günler hazinleşir, geceler uhrevileşir;
Teşrinlerin bu hüznü geçer ta iliklere.
Anlar ki yolcu yol görünür selviliklere.**

**Dünyanın ufku gözlere gittikçe tar olur.
Her gün sürüklenip yaşamak ruha bar olur.
İnsan duyar yerin dile gelmiş sükutunu;
Bir başka musiküye geçiş farz eder bunu.**

**Teslim olunca vadesi gelmiş zevaline,
Benzer cihana gelmeden evvelki haline.**

**Yaprak nasıl düşerse akıp kaybolan suya
Ruh öyle yollanır uyanılmaz bir uykuya:
Duymaz bu anda taş gibi kalbinde bir sızı;
Fark etmez anne - toprak ölüm maceramızı.**

YAHYA KEMAL BEYATLI

Kar

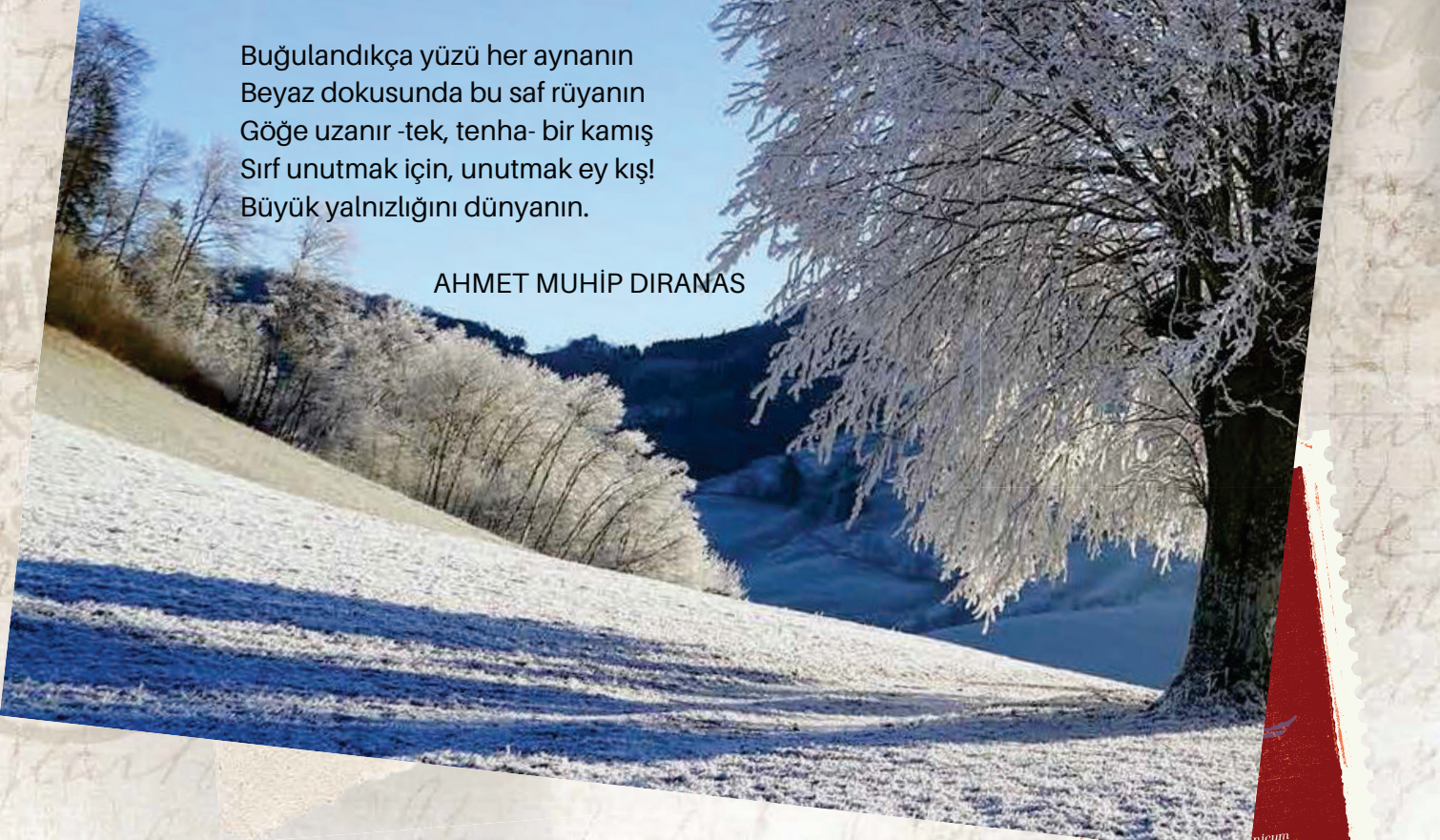
Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala, dümdüz bir mavilikte
Kar yağıyor üstümüze inceden

Sesin nerde kaldı, her günkü sesin,
Unutulmuş güzel şarkılar için
Bu kar gecesinde uzaktan, yoldan
Rüzgâr gibi tâ eski Anadolu'dan
Sesin nerde kaldı? Kar içindesin!

Ne sabahtır bu mavilik, ne akşam!
Uyandırmayın beni uyanamam.
Kaybolmuş sevdiklerimiz aşkına,
Allah aşkına, gök, deniz aşkına
Yağsın kar üstümüze buram buram

Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göğe uzanır -tek, تنها- bir kamaş
Sırf unutmak için, unutmak ey kış!
Büyük yalnızlığını dünyanın.

AHMET MUHİP DIRANAS

Helenium

Helenium

Kaynakça

MANAVGAT'IN TARİHİ MEKANLARI

- Manavgat Belediyesi
- Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, kulturportali.gov.tr
- Side Müzesi Müdürlüğü, kulturportali.gov.tr
- Wikipedia.org

DOĞA, ÇEVRE, İNSAN VE HAYVANLARA ZARAR VEREN EN BÜYÜK DÜŞMANIN PLASTİK OLDUĞUNU BİLİYOR MUYUZ?

- Bursa Uludağ Üniversitesi Atık Koordinatörlüğü

LİDERLERİN OYUNU MÜNAZARA

- www.munazarahitabet.org

MUHARREM ERTAŞ'IN HAYATI

- www.gidahatti.com

EMPRESYONİZMDEN SOYUT RESİME GİDEN YOL

- <https://myartpoint.com/2018/08/03/claude-monets-love-affair-with-nature>

ANTİK MİSİR'İN KUTSAL KEDİLERİ

- MALEK, Jaromír, “The Cat In Ancient Egypt”, London England, British Museum, 1997
- arkeofili.com

ÖLMEYEN AĞAÇ

- Olive.info.tr
- Felsefetası.org
- Arkeofili.com

ÜNLÜ YAZARLARIN BİLİNMEYEN YÖNLERİ

- edebiyatkulisi.com
- kidega.com
- fikriyat.com

